CREMER RING

DECEMBER 2018

136 JAAR LETTERLIEVEND

CREMERRING 136 JAAR LETTERLIEVEND CREMERRING 136 JAAR LETTERLIEVEND CREMERRING 136 JAAR LETTERLIEVEND CREMERRING 136 JAAR LETTERLIEVEND

Cremer

LETTERLIEVENDE VERENIGING J.J.CREMER

Orangerie Elswout
OVERVEEN

Een uniek gelegen en uiterst sfeervolle ambiance voor feestelijke en zakelijke bijeenkomsten. Voor het aanbieden van excellente diners (40-120 couverts), en joyeuze buffetten (tot 200 personen), voor even stijlvolle als geanimeerde festiviteiten (tot 450 personen).

Orangerie Elswout biedt u dus een stijlvol en exclusief onderdak bij evenementen van uiteenlopend aard. Voor verdere inlichtingen, reserveringen of het maken van een afspraak verzoeken wij u telefonisch contact met ons op te nemen.

H. Baar, H.H. Prosée directie
Orangerie Elswout, Elswoutslaan 22
2051 AE Overveen, tel. 023 - 5242639

indoor
wintertennis

fablo
tennishal

haarlem
023-5100537

Colofon

Bestuur:

Wil van Schaik	- voorzitter
Ad Moone	- penningmeester
Joke Harmse	- secretaris en Artistieke Commissie
Daan Harmse	- Sponsoring
Theo v.d. Reep	- adviseur

Artistieke Commissie:
Jeannette Kluit
Joke Harmse

Cremerring:
Hans Kluit
Joke Slootheer

Beschermheer:
Mr. J.J.H. Pop

De Letterlievende Vereniging "J.J. Cremer"
is opgericht: 2 april 1882
website: www.jjcremer .nl
bankrekeningnummer:
NL25 RABO 0172 4506 67
Reserveringslijn: 06 4477 6213
info: info@jjcremer.nl

De voorstellingen worden mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van:
De Gemeente Haarlem
RABO BANK
Alle donateurs en adverteerders

Inhoudsopgave

Colofon	2
Van de voorzitter	3
Rolverdeling	4
Van de Regisseur	5
Plaatsbespreken	6
Annie MG op Soestdijk	6, 7
Etty Hillesum was in ons midden	9
Cremerfeest in Haarlem en Cremerfeest in Driel	10, 11
De voorstellingenreeks in 2018 van "Een eigen melodietje"	12

de Voorzitter

Eind september overleed onze liefste nicht Nel Man op 91 jarige leeftijd. In 1938 vertrok het gezin Man vanuit de Postlaan in Heemstede naar Nederlands Indië. Haar vader was kapitein op de grote vaart en werd door zijn maatschappij gestationeerd in Indië. Het was de bedoeling om na drie jaar weer terug te gaan naar Nederland.

Haar HBS periode werd in 1941 abrupt afgebroken door het uitbreken van de oorlog met Japan. In 1941 werd mijn tante, zuster van mijn vader, met haar vier kinderen geïnterneerd in een Jappenkamp. Haar man heeft alle oorlogsjaren gevaren voor de geallieerden. Als door een wonder heeft het hele gezin de verschrikkingen van de oorlog overleefd.

Toen het gezin in november 1945 onaangekondigd bij onze oma in Utrecht op de stoep stond, zei mijn oma tegen haar eigen doodzieke dochter "Dag mevrouw".

Waarom dit verhaal? Tussen de spullen van mijn nicht vond ik een schrift uit haar Indische tijd waarin zij blijkt geeft, hoe jong ze ook was, van een grote interesse voor toneel. Zij beschrijft de toneelgeschiedenis in Nederlands-Indië en weet te melden dat er al in 1608 in Jacarta het allegorische spel " Van 't Geloof, Hoope ende Sorgvuldigheydt deser wereld" werd opgevoerd.

Op de HBS werd verteld dat toneel in Indië georganiseerd werd voor de elite ter gelegenheid van een hoge gast of een feestelijke gebeurtenis. Zij bezoekt met haar moeder het toen al gedateerde toneelstuk "Blank en Bruin" van de zich Maresco Marisine noemende auteur. In haar schrift staan zelfs aantekeningen over onze eigen J. J. Cremer.

In 2009 bezocht ik samen met haar het toneelstuk "Heren van de Thee". Hella Haasse baseerde zich op de briefwisselingen die de familie Kerkhoven voerde, zowel in Batavia als in Nederland. Mijn nicht wilde perse naar dit stuk. Een andere zus van mijn vader was in Indië getrouwd met Joan Kerkhoven, planter en familie van de hoofdpersoon uit het boek, Rudolf Kerkhoven. Na de oorlog keerde deze tante met haar twee kinderen als weduwe terug. Haar man had de ontberingen van de Birma spoorweg niet overleefd.

Vandaag bent u, toneel liefhebber en behorende tot een van onze "hoge gasten", getuige van het tragi-komische familieverhaal Festen

Een goede toneelavond toegewenst!

Wil van Schaik
voorzitter

Rolverdeling Festen

De familie		
HELGE	de vader	WILLEM PADT
ELSE	de moeder	ELINE WIELINGA
CHRISTIAN	de oudste zoon	LODEWIJK DE RUITER
MICHAEL	de jongste zoon	RENS SCHRAMA
HELENE	de dochter	JEANNETTE KLUIT
LINDA	de dochter	ELEONORA ZOMER
METTE	de vrouw van Michael	TESS CLOUS
GROOTVADER		DAAN HARMSE
GROOTMOEDER		MADY ELDERING
WIGGY	de vriend van Helene	JELLE SLOT
De werknemers/bedienden		
PIA	serveerster	ELINIE WIELINGA
MICHELLE	serveerster	ELEONORA ZOMER
LARS	dienstbode	HANS KLUIT
KIM	chef	ELEONORA ZOMER
De andere gasten		
TANTE LEIF		ANS WINDHORST
HELMUT	ceremoniemeester	HANS KLUIT
BENTE	een werkneemster van Helge	JOKE HARMSE
Regie:		Yardeen Roos
Tekstondersteuning		Mady Eldering
Productie		Jan de Jong
		George Teeuwen
		Dave Wesselius
Grafische vormgeving "Cremerring" Poster flyer		Joke Slootheer

VAN DE ARTISTIEKE COMMISSIE:

Eind april begin mei 2019 zullen er weer een aantal voorstellingen verzorgd worden van "Een eigen melodietje" (Etty Hillesum). Meer info in volgende "Cremerring".

Voorjaarsvoorstelling
17 – 18 – 19 mei 2019
Haarlemmerhout Theater
Regie: Arnold Hemmel

Open Monumenten dag
zaterdag 7 september 2019

Najaarsvoorstelling
19 – 20 – 21 december 2019
Haarlemmerhout Theater
Regie: wnb

de Regisseur

Goedenavond Cremerrianen,
beste bezoekers van toneelvereniging J.J. Cremer;

Daar ben ik weer, in de hoedanigheid van regisseur bij Cremer, Yardeen Roos! Wellicht zag u twee jaar geleden 'gebroken ijs' weet u nog…dat stuk met die rollators. En ik heb in de tussentijd niet stil gezeten, want naast het regisseren speel ik zelf ook in het professioneel theater, televisie en film, en geef ik les en coach mensen die voor een presentatie staan en dat op overtuigender of ontspannener wijze willen doen. En dan geef ik ook nog les! Afgelopen seizoen toerde ik door het land met Fiddler on the Roof. En ja mijn drie zonen vragen mij om ook moeder te zijn, ze zijn 13,17,18 en I LOVE THEM!!!

En nu bij Cremer….eindelijk FESTEN. En of het leuk wordt, soms tegen wil en dank, we dansen nu eenmaal met z'n allen op een vulkaan, hier een familievulkaan.

De Voorstelling
Met een mooie gemêleerde groep acteurs van alle leeftijden, mag ik nu bij Cremer FESTEN maken. Geïnspireerd op de film uit 1998, gemaakt door de Deense filmmaker Thomas Vinterberg.
Een niet onomstreden onderwerp, dat een enorme emotionele impact op mensen heeft en wat ons zeker niet in de kouwe kleren gaat zitten. Soms is het dus tijd om een onderwerp aan te pakken, waarvan je weet dat een groep spelers dat aan kan. Wij hopen dat u er ook klaar voor bent om deze voorstelling te zien. Lach gerust ook, dat vinden we fijn.
Waar het over gaat? Een familiebijeenkomst, een feest, een feest zoals families graag houden, u weet wel…een jubilaris die 70 wordt en heel graag z'n familie bij elkaar heeft daar in dat hotel waar ze zo vaak samen kwamen…..traditie, gezelligheid en een hele grote dikke mistige deken heen over dat wat niet deugt…of daar vanavond verandering in komt???
Wij, acteurs en makers van "J.J. Cremer", wensen u met heel ons hart een avond toe die u zal raken, misschien nog even zal doen nadenken, maar die u hopelijk ook amuseert en doet beseffen dat wij met elkaar de taak hebben om onze kinderen te beschermen, macht niet te misbruiken en om te gaan met de ander als hoe u wenst dat met u wordt omgegaan.

Een fijne voorstelling,

Yardeen Roos
Regisseur.

Plaatsbespreken

Voorstelling in Haarlemmerhout Theater, Van Oldenbarneveltlaan 17, 2012 PA Haarlem

Vrijdag 14 december 20.15 uur
Zaterdag 15 december 20.15 uur
Zondag 16 december 14.30 uur

Plaatsen bespreken kan:

- **via het formulier op onze website www.jjcremer.nl**
- **per email info@jjcremer.nl (vermeld hierbij het aantal personen en voorkeurstijdstip)**
- **indien u niet beschikt over internet kunt u ook telefonisch reserveren: 06 4477 6213.**

Bespreken via website of email heeft onze sterke voorkeur.
De entreeprijs voor niet-donateurs bedraagt €15 per persoon.

Waaiertaal op drie locaties

Annie MG op Soestdijk

mh
museum
haarlem
Simon
de Heer
Schilderachtig
Bloemendaal
14 jul 2018
25 feb 2019
Groot Heiligland 47
www.museumhaarlem.nl

ETTY HILLESUM WAS IN ONS MIDDEN

Op 4 mei jl. was Etty Hillesum te gast in onze oude Santpoortse Dorpskerk. Een grand old lady van 104 jaar. Wat hoorden we graag hoe haar leven was geweest. Ook na de oorlog. Ontsnapt aan Auschwitz en dan..? Maar de harde feiten van haar geschiedenis maakten haar aanwezigheid onmogelijk en toch leek ze op de 4e mei (wat een datum) wel helemaal in ons midden te zijn. Een jonge vrouw dartelde door de ruimte, schijnbaar zonder beperkingen, maar in een tijd die steeds angstiger en bedreigender werd. Een vrouw met een duidelijke wil, geen blad voor de mond, maar ook met een rijk innerlijk leven. Misschien juist ingegeven door de tijd waarin ze leefde. Inzichten die ineens ontstaan om gruwelijkheid te begrijpen en te doorstaan, doorzichten naar vrede. Zo was Etty Hillesum daadwerkelijk aanwezig.

Wat prachtig om te zien hoe Jeannette verdween en echt Etty werd. Hoe met simpele middelen een spannend drama werd neergezet. Integer, onderhoudend, intens. Hoe de letterlievende Cremerianen dit spel tussen leven en dood op

een bewonderenswaardige manier wisten te verbeelden. Met dans, muziek en goed gekozen woorden.
Na afloop was het stil. Net zo stil als de twee minuten om acht uur, vlak voor de aanvang van het spel. Om te gedenken. Maar de stilte na afloop was anders omdat er een besef doorbrak dat er ondanks alles wat een mens kan treffen er een grotere kracht is, die je hoop en levenskracht kan geven. Wat ongelooflijk knap dat jullie ons dit in Santpoort hebben nagelaten. Het ovationeel applaus was terecht. Etty Hillesum was in ons midden en zal daar mede dankzij jullie ook blijven. Heel hartelijk dank!

Otto Sondorp

CREMERFEEST in HAARLEM en CREMERFEEST in DRIEL

De afsluiting van 135 jaar Letterlievende Vereniging J.J. Cremer werd zondagmiddag 8 april 2018 door de Cremerianen gevierd met een feestelijk 'Open Podium' in het tot theater omgebouwde paviljoen van het Frans Loenenhofje. Onder de aanwezigen waren Cremers beschermheer Jaap Pop en zijn echtgenote. En we konden ook enkele regisseurs en oud-Cremerspelers begroeten. Het portret van Jacob Jan Cremer had een speciaal plekje gekregen op de piano.
Voorzitter Wil van Schaik opende deze middag met een door hem geschreven (Cremer) lied, waarbij hij de feestzangers met zijn gitaar begeleidde. Hierna werden door Fred Prang als spreekstalmeester de diverse optredens aangekondigd.
Zo begon Else Wispelwey met een speciale tekst waarbij Shakespeare werd aangehaald. Ook kwam het bekende Diakenhuismannetje uit de Camera Obscura voorbij. Gedichten werden voorgedragen en ook een mooie uitgave

van de Hof van Jan: "Vrouwen en kinderen eerst" geschreven door onze regisseur Martin Michael Driessen. Tijdens de finale traden alle Hildebrandbeelden op als tekeningen van de Haarlemse striptekenaar Eric J. Coolen. Ons lustrumfeestje werd afgesloten met het zingen van ons Cremerlied: "…Geef een open doekje en zeg allen in koor: 'Toi, Toi, Toi J.J. Cremer'… dan spelen wij door!"

Enkele dagen later, op vrijdag 13 april 2018, vond in het dorp Driel ook een Cremerfeest plaats. Dit werd georganiseerd door de Historische Kring Driel. De aanleiding was het plaatsen van een bronzen beeld ter ere van onze in Arnhem geboren Jacob Jan Cremer (1827-1880). De Cremerfamilie was welgesteld en bracht ieder jaar de zomermaanden door op hun buitenplaats De Oldenhof te Driel. Hoewel zoon Jacob Jan geen onverdienstelijk schilder werd, heeft hij vooral als schrijver van de Betuwse en

Overbetuwse novellen grote bekendheid verworven. Zijn novellen spelen alle in de omgeving van Driel. Jacob Jan schreef verder ook romans en toneelstukken, gaf lezingen en hield voortreffelijke voordrachten die veel publiek trokken. Hij was een sociaal bewogen mens en is jaren in de weer geweest om te ijveren voor de totstandkoming van onze eerste Sociale Wet, het "Kinderwetje van Van Houten" in 1874. Het beeld (gemaakt door Lia Krol) dat nu als eerbetoon aan J.J. Cremer op de hoek van de Cremerstraat staat, is Kruuzemuntje het 10-jarige meisje uit een van zijn dialect-novellen. Het verwijst ook naar zijn succesvolle inspanningen tegen kinderarbeid.

Kruuzemuntje werd onthuld door prof.dr. Lotte Jensen hoogleraar Nederlandse literatuurgeschiedenis aan de Radboud Universiteit en door burgemeester Van Asseldonk van Overbetuwe.

In de hervormde kerk van Driel was ook een unieke tentoonstelling ingericht met boeken, tekeningen en schilderijen van J.J. Cremer. In vitrines kwam ook

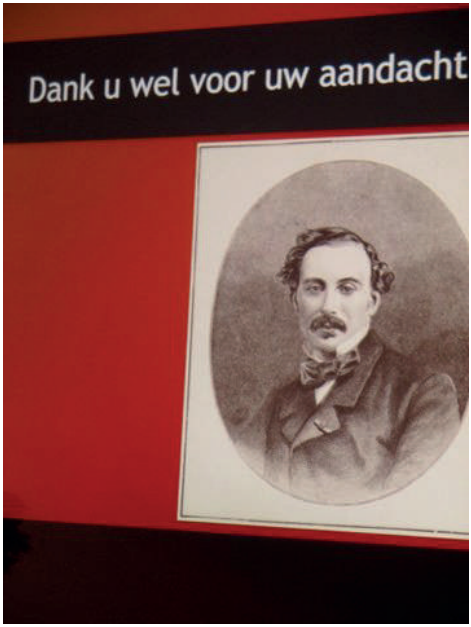

onze vereniging voorbij met exemplaren van de Cremerring en zelfs met een prachtige gebonden uitgave van de J.J. Cremer-Marsch, in 1892 gecomponeerd voor onze toen tienjarige letterlievende vereniging.
Tijdens het avondprogramma kwamen verschillende aspecten van Cremers werk ter sprake door de prominente kenners en verzamelaars Pieter van der Kuil, Jan Verhoef, Henk Eijssens en Dr. Peter van Zonneveld.

Het was een mooie afsluiting van ons lustrumjaar!

Ans Windhorst

Op de site van Historische Kring Driel is een filmpje te zien van deze heuglijke Cremerdag.

De voorstellingenreeks in 2018 van "Een eigen melodietje"

Voor het vierde jaar alweer hebben wij in de aanloop naar de Herdenkingsdag op 4 mei een reeks voorstellingen van "Een eigen Melodietje" gespeeld. De theatervoorstelling is een collage van teksten van Etty Hillesum die wordt uitgevoerd door een actrice, vier spreekstemmen, twee musici en twee dansers. De tekstkeuze van Fred Grimmelikhuizen biedt niet alleen een prachtige bloemlezing van de teksten van Etty Hillesum, maar geeft ook een dramatisch beeld van de gebeurtenissen in Amsterdam en kamp Westerbork die uiteindelijk zullen leiden tot de dood van Etty in een vernietigingskamp in Duitsland.

In de regie van Marijke Kots is in de loop der jaren een goed ingespeelde voorstelling ontstaan waarin het spel van de actrice (Jeannette Kluit) als het ware een klankbord krijgt van de vier spreekstemmen (Ans Windhorst, Mady Eldering, Hans Kluit en Willem Padt). De inbreng van de musici (Tineke en Joseph Vlaar) en van de dansers (Sandra van der Gouw, Frank Gombault en Richard Frisart van El Compás, Argentijnse Tango Haarlem) geeft de voorstelling een zeer bijzondere meerwaarde.

In 2018 hebben we zes voorstellingen gespeeld in weer heel verschillende, en voor ons allemaal nieuwe locaties. Alle locaties hebben uitstekend meegewerkt aan de organisatie van de voorstellingen, waarvoor onze hartelijke dank.

Het indrukwekkende gebouw van de Liberaal Joodse Gemeente in Amsterdam was het decor van de eerste, sfeervolle voorstelling. De goed bezochte voorstelling in het Stadskantoor Zijlpoort voor medewerkers van de Gemeente Haarlem was qua accommodatie niet gemakkelijk, maar verliep door het zeer geconcentreerde publiek voortreffelijk. De twee voorstellingen in het theatertje van het Verhalenhuis in Haarlem-Noord waren door het intieme karakter van het theatertje en door de goede publieke bezetting uitermate geschikt voor deze voorstelling. De RK kerk van Vogelenzang was zonder twijfel de grootste accommodatie waar we gespeeld hebben en toch ontstond daar een uiterst boeiende voorstelling, met een geanimeerde nazit met het publiek in het belendende pand van de pastor. De gastvrije Dorpskerk van Santpoort-Noord was het decor van zowel de eerste repetitie als van de slotvoorstelling op 4 mei. De voorstelling werd voorafgegaan door een speciale herdenking van 15 Joodse meisjes uit Santpoort (Huize Dina) die net als Etty Hillesum in de oorlog weggevoerd zijn naar vernietigingskampen.

We kunnen al met al terugzien op een bijzondere serie voorstellingen.

Willem Padt

RIGO
VERFFABRIEK
www.rigoverffabriek.nl
Alles voor het Meesterwerk

In deze tijd,
Waarin onrust regeert
We begrijpen elkaar zo verdomd vaak verkeerd
En ik weet niet waarom
Maar het begint erop te lijken
Dat we de dingen van slechts een kant kunnen bekijken
Onwetend en ongenuanceerd

En niet alleen de burgers
Ook de leiders van een land
Vallen allen ten prooi aan dit gat in hun verstand
Gaan enkel in debat voor hun eigen gelijk
Hun waarheid, de waarheid
De rest is gezeik

Maar het is een valkuil

Want een politiek zonder zelfkritiek is ziekelijk
Een maatschappij zonder mening bedrieglijk

Maar hoe vorm je een mening als het nieuws slechts entertaining is
De leugen als een waarheid is
Maar je niet meer weet wat de waarheid is

Neem dan een rigoureus besluit
Zet het journaal een keertje uit
Verscheur de krant in zijn geheel
En vind je weg naar het toneel

Want daar vertonen kunstenaars
Eerlijk en oprecht
Een ander perspectief
Van alles wat er wordt gezegd

Ze inspireren, nuanceren
Accepteren en ambiëren
Variatie
De creatie van een open conversatie
Confrontatie
Met alles waar voor weggekeken wordt

Zodat het beter wordt
Er meer begrepen wordt
We elkaar leren waarderen
Verschillen accepteren
En er ruimte komt

Om anders te zijn
En je kleur te bekennen
Niets is zwart-wit
Kom laten we mengen.

Dit gedicht van ©Demi Baltus wordt je aangeboden door RIGO Verffabriek, omdat er meer is dan zwart en wit.

samen met u, luisterend, betrokken, stijlvol,
voor iedereen, al dan niet verzekerd

20 jaar BROKKING & BOKSLAG Uitvaartbegeleiding

Herenweg 92 Heemstede
Eksterlaan 104 Haarlem
Tel. 023 - 531 02 38

Dag en nacht bereikbaar.
www.brokkingenbokslag.nl

BROKKING & BOKSLAG
Uitvaartbegeleiding

Als hecht team staan wij garant voor een uitvaart die bij u past.

RAP FOTOGRAFIE.nl

by
RAMON PHILIPPO

TURIEN&CO
ASSURADEUREN

James Wattstraat 11
1817 DC Alkmaar
Telefoon:072 - 5181 181

Maa t/m vrij: 08:30 - 17:00 uur

www.turien.nl

U VINDT ONS LEUK?
WORD DAN DONATEUR!
VOOR €25 PER JAAR
MIST U NOOIT MEER IETS

SCAN DE CODE OF GA
NAAR JJCREMER.NL

Hollands Glorie
ANNO NU

Hollandse lijnolie geslagen door oliemolens Bonte Hen en Zoeker

Een Hollands monument van toen, verdient lijnolieverf van nu.

De Aquamaryn lijnolieverven Toplin en Original nemen de tijd om te drogen en blijven daardoor langer flexibel dan kunstharsverf. En dat is goed. Want wat langzaam droogt, houdt ook lang stand. Want monumentale gebouwen leven. Deze moderne lijnolieverf kan de werking van historische ondergronden beter en langduriger opvangen dan synthetische verfsytemen. Tot meer dan 200 jaar. Zo behoudt elk monument zijn volle glorie.

Zie voor alle productinformatie EN het verhaal over onze Hollandse lijnolie
www.aquamaryn.nl/hier-groeit-verf

RIGO VERFFABRIEK

Alles voor het Meesterwerk

Voor meer informatie BEL 0255-548448
of MAIL info@rigoverffabriek.nl

Mooie verhalen komen tot leven

tijdens een avondje uit.

Rabobank omarmt cultuur
Daarom ondersteunt Rabobank Haarlem en Omstreken
Letterlievende Vereniging J.J. Cremer.
Wij wensen u een mooie voorstelling!
www.rabobank.nl/haarlem

Samen sterker. Dat is het idee van coöperatief bankieren.

Rabobank